

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

09 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА З ОСНОВАМИ РЕГІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІТИКИ"**

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 24 "Сфера обслуговування"

Спеціальність: 242 "Туризм і рекреація"

Освітньо-професійна програма: "Туризм"

(_____) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 4 годин – 120 залікових модулів – 1 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>24 «Сфера обслуговування»</u> (шифр і назва) Спеціальність 242 Туризм і рекреація Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u>	Обов'язкова дисципліна	
		Рік підготовки:	
		1 -й	-й
		Семестр	
		1	-й
		Лекції	
		32 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		72 год.	год.
		Форма підсумкового контролю: іспит - 1 сем.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія» – це оволодіння теоретичними знаннями про основні закономірності формування економіки регіонів, взаємодії суспільства і природи, механізми реалізації регіональної політики.

Завдання:

- засвоєння теорії регіональної економіки і регіонального розвитку, наукових засад регіональної економічної політики;
- розглянути закономірності та фактори раціонального розміщення продуктивних сил, особливості територіального розміщення господарства;
- дослідити об'єктивну необхідність раціонального та ефективного використання природних, науково-виробничих, людських ресурсів регіонів світу та окремих країн;
- дослідження територіальної і галузевої структури господарського комплексу України та її регіонів;
- обґрунтування практичного значення регіонального підходу до управління соціально-економічним розвитком територій.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) **загальні: K04.** Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу; **K06.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; **K09.** Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми; **K10.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; **K13.** Здатність планувати та управляти часом.

б) **спеціальні (фахові, предметні): K16.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; **K18.** Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління; **K19.** Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів; **K22.** Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем; **K30.** Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

Очікувані результати навчання.

Програмні результати навчання: ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. **ПР03.** Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ. **ПР07.** Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- основні поняття регіональної економіки та політики;
- економічні закони, закономірності, принципи і чинники розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів;
- теоретичні і прикладні питання регіональної економіки і регіонального розвитку;
- основи формування державної регіональної економічної політики та механізм її реалізації;
- місце України в світовому територіальному розподілі праці;
- значення зовнішньоекономічних зв'язків у розвитку продуктивних сил;
- шляхи раціонального використання природних, науково-виробничих та людських ресурсів регіонів світу та окремих країн;
- стан та перспективи розвитку економіки регіонів світу.

вміти:

- давати комплексну суспільно-географічну характеристику зарубіжних країн світу за регіонально-континентальним принципом, зокрема, аналізувати природно-ресурсний потенціал, населення, галузеву та територіальну структуру господарства, зовнішньоекономічні зв'язки зарубіжних країн;
- здійснювати пошук, збирання, обробку та аналіз інформації щодо регіонального розвитку;

- вільно читати картографічні та статистичні матеріали різного змісту і форми, користуватися одночасно декількома джерелами інформації, в тому числі засобами масової інформації, науково-популярною літературою, довідниками;
- складати картосхеми, схеми, діаграми, графіки, таблиці, що показують структуру, суттєві ознаки, зв'язки географічних об'єктів або явищ;
- давати комплексні суспільно-географічні порівняння різних країн та регіонів світу;
- визначати місце країн різних типів на економічній і політичній карті світу;
- обґрунтовувати особливості структурних трансформацій економіки України та її регіональних особливостей.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. «Теоретичні засади регіональної економіки з основами регіональної політики. Загальна економіко-географічна характеристика регіонів світу.

Тема 1. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики.

Поняття регіональної економіки та регіональної політики. Регіональна економічна політика, її сутність та завдання. Об'єкти і суб'єкти державної регіональної політики. Напрями регіональної політики.

Тема 2. Механізм реалізації регіональної економічної політики.

Поняття і суть механізму реалізації регіональної економічної політики. Цільова організаційно-правова база реалізації регіональної економічної політики. Основні важелі та інструменти механізму реалізації регіональної економічної політики. Спеціальні (вільні) економічні зони, як один із засобів реалізації регіональної економічної політики. Міжрегіональне і прикордонне співробітництво, як інструмент реалізації регіональної економічної політики.

Тема 3. Регіон у системі територіального поділу праці.

Регіон як об'єкт дослідження регіональної економіки. Регіоналізація економіки. Територіальний поділ праці – головна умова спеціалізації економічних регіонів. Спеціалізація економічних регіонів та методики її оцінки.

Тема 4. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.

Економічні закони і закономірності розміщення продуктивних сил. Принципи розміщення продуктивних сил. Фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.

Тема 5. Економічне районування та територіальна організація господарства.

Основні форми територіальної організації господарства. Основи економічного районування. Нові парадигми та концепції регіону. Типологізація регіонів.

Тема 6. Суспільно-географічна характеристика країн Європейського регіону та його субрегіонів.

Економіко-географічне положення. Політична карта регіону. Суспільний лад і державний устрій. Природні умови і ресурси. Населення. Структура господарства. Промисловість. Сільське господарство. Транспорт. Зв'язок і телекомунікації. Нематеріальна діяльність. Зовнішні зв'язки. Міжнародні послуги. Туризм. Природна і культурна спадщина. Внутрішні відмінності. Міста.

Тема 7. Суспільно-географічна характеристика країн Азійського регіону та його субрегіонів.

Економіко-географічне положення. Політична карта регіону. Суспільний лад і державний устрій. Природні умови і ресурси. Населення. Структура господарства. Промисловість. Сільське господарство. Транспорт. Зв'язок і телекомунікації. Нематеріальна діяльність. Зовнішні зв'язки. Міжнародні послуги. Туризм. Природна і культурна спадщина. Внутрішні відмінності. Міста.

Тема 8. Суспільно-географічна характеристика країн Африканського регіону та його субрегіонів.

Економіко-географічне положення. Політична карта регіону. Суспільний лад і державний устрій. Природні умови і ресурси. Населення. Структура господарства. Промисловість. Сільське господарство. Транспорт. Зв'язок і телекомунікації. Нематеріальна діяльність. Зовнішні зв'язки. Міжнародні послуги. Туризм. Природна і культурна спадщина. Внутрішні відмінності. Міста.

Тема 9. Суспільно-географічна характеристика країн Американського регіону та його субрегіонів.

Економіко-географічне положення. Політична карта регіону. Суспільний лад і державний устрій. Природні умови і ресурси. Населення. Структура господарства. Промисловість. Сільське господарство. Транспорт. Зв'язок і телекомунікації. Нематеріальна діяльність. Зовнішні зв'язки. Міжнародні послуги. Туризм. Природна і культурна спадщина. Внутрішні відмінності. Міста.

Тема 10. Суспільно-географічна характеристика Австралії та Океанії.

Економіко-географічне положення. Політична карта регіону. Суспільний лад і державний устрій. Природні умови і ресурси. Населення. Структура господарства. Промисловість. Сільське господарство. Транспорт. Зв'язок і телекомунікації. Нематеріальна діяльність. Зовнішні зв'язки. Міжнародні послуги. Туризм. Природна і культурна спадщина. Внутрішні відмінності. Міста.

Змістовий модуль 2. Економіка України як цілісна соціально-економічна система.

Просторова організація продуктивних сил України.

Тема 11. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах.

Економіка України як єдиний народногосподарський комплекс. Структура економіки, її сутність та поняття. Промисловість України і форми її територіальної організації. Регіональні особливості галузевої структури економіки. Реструктуризація регіональної економіки в умовах ринку.

Тема 12. Природний та трудовий ресурсний потенціал України.

Природно-ресурсний потенціал та його структура. Кількісна та якісна економічна оцінка природних ресурсів. Характеристика природно-ресурсного потенціалу економічних районів. Ресурсозбереження і його значення для розвитку народного господарства країни. Роль населення у розвитку продуктивних сил та територіальній організації народного господарства. Чисельність, склад і розміщення населення України. Відтворення людського потенціалу країни та його регіональні особливості. Міграційні процеси та їх види. Особливості формування та розселення населення. Трудові ресурси, їх структура та регіональні особливості.

Тема 13. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.

Міжгалузеві комплекси, їх сутність, структура та значення. Сутність, структура, основні проблеми та перспективи розвитку паливно-енергетичного, металургійного, машинобудівного, агропромислового, транспортного, лісопромислового, хімічного та соціального комплексів. Процеси інтеграції та підвищення ролі регіонів. Динаміка та ефективність структурної трансформації економіки.

Тема 14. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем.

Методологічні основи і сутність регіональної економіки. Основні передумови регіонального економічного розвитку. Економічна система регіону як ланка єдиного господарського комплексу. Територіальна диференціація регіонів за рівнем розвитку продуктивних сил. Проблеми і напрямки соціально-економічного розвитку регіонів.

Тема 15. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку.

Економіка Донецького, Придніпровського, Східного, Центрального; Поліського, Подільського; Карпатського, Причорноморського регіонів. Місце і роль регіонів в розвитку економіки країни. Природно-ресурсний, виробничий і трудовий потенціали регіонів. Територіальна і галузева структура господарства регіонів. Проблеми і напрямки розвитку і розміщення продуктивних сил регіонів.

Тема 16. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури.

Сутність і значення міжнародного поділу праці у формуванні зовнішньоекономічних зв'язків. Основні форми економічного співробітництва країн світу. Зміст і форми міжнародної економічної інтеграції. Економічна інтеграція України в європейську світову структуру. Зовнішньоекономічна діяльність України в умовах ринкової економіки. Проблеми та перспективи розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб.	с. р.		л	п/с	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. «Теоретичні засади регіональної економіки з основами регіональної політики. Загальна економіко-географічна характеристика регіонів світу.										
Тема 1. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики	7	2	1		4					
Тема 2. Механізм реалізації регіональної економічної політики	7	2	1		4					
Тема 3. Регіон у системі територіального поділу праці	7	2	1		4					
Тема 4. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів	7	2	1		4					
Тема 5. Економічне районування та територіальна організація господарства	7	2	1		4					
Тема 6. Суспільно-географічна характеристика країн Європейського регіону та його субрегіонів	9	2	1		6					
Тема 7. Суспільно-географічна характеристика країн Азійського регіону та	7	2	1		4					

його субрегіонів										
Тема 8. Суспільно-географічна характеристика країн Африканського регіону та його субрегіонів	7	2	1		4					
Тема 9. Суспільно-географічна характеристика країн Американського регіону та його субрегіонів	9	2	1		6					
Тема 10. Суспільно-географічна характеристика Австралії та Океанії	7	2	1		4					
Всього за ЗМ 1	74	20	10		44					
Змістовий модуль 2. Економіка України як цілісна соціально-економічна система. Просторова організація продуктивних сил України.										
Тема 11. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах	9	2	1		6					
Тема 12. Природний та трудовий ресурсний потенціал України	9	2	1		6					
Тема 13. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення	7	2	1		4					
Тема 14. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем	7	2	1		4					
Тема 15. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку	7	2	1		4					
Тема 16. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури	7	2	1		4					
Всього за ЗМ 2	46	12	6		28					
Усього годин	120	32	16		72					

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. «Теоретичні засади регіональної економіки з	10

	основами регіональної політики. Загальна економіко-географічна характеристика регіонів світу.	
1.	Основні принципи, цілі та завдання регіональної економічної політики. Наукове обґрунтування регіонального розміщення продуктивних сил.	1
2.	Організаційно-правова база реалізації регіональної економічної політики. Бюджетно-фінансові важелі та ключові елементи механізму реалізації регіональної економічної політики: місцеві бюджети, прогнозування, планування та програмування регіонального розвитку.	1
3.	Особливості регіоналізації економіки.	1
4.	Фактори сталого розвитку продуктивних сил: природно-ресурсний (сировинний), паливно-енергетичний, водний, трудовий, споживчий, транспортний фактор, фактор ринкової кон'юнктури, науково-технічного прогресу, історико-географічного положення, екологічний фактор. Визначальна роль економічних і соціальних факторів у розміщенні виробництва. Вплив науково-технічного прогресу на розміщення продуктивних сил.	1
5.	Економічне районування і його практичне значення. Особливості районування та сучасна мережа економічних районів. Територіальна структура виробничо-територіального комплексу економічного району. Вдосконалення територіальної організації і структури народного господарства.	1
6.	Економіко-політична характеристика країн Європейського регіону. Великобританія. Німеччина. Франція. Держави-сусіди України.	1
7.	Загальна характеристика країн Азії. Культурно-історичні особливості країн. Природні умови і ресурси. Розміщення населення і господарства. Роль Китаю, Японії та Індії в регіоні та в світі.	1
8.	Загальна характеристика країн Африки. Історія формування політичної карти. Характерні риси населення, типи розселення та урбанізації в країнах Африки. Розвиток туризму у регіоні.	1
9.	Америка. ЕГП та склад території. Політична карта. Різноманітність країн (за розмірами території, кількістю населення, адміністративно-територіальним устроєм, формою правління, рівнем економічного розвитку тощо). Особливості населення. Основні риси географії сільського господарства, промисловості, транспорту. Екологічні проблеми. Участь регіону в міжнародному географічному поділі праці.	1
10.	Австралія. Особливості розміщення населення, найбільші міські агломерації. Особливості економічного розвитку. Географія промисловості, сільського господарства, транспорту і ресурсів. Етнічна карта регіону. Роль країни в МГПП. Зовнішні зв'язки. Океанія. Специфіка ЕГП. Роль Нової Зеландії та острівних країн Тихоокеанського регіону. Політична карта. Особливості розвитку малих острівних держав.	1
	Змістовий модуль 2. Економіка України як цілісна соціально-економічна система. Просторова організація продуктивних сил України.	6
11.	Суть господарського комплексу. Народного господарського комплексу України. Трансформація господарського комплексу за ринкових умов.	1
12.	Природні передумови. Природно-ресурсний потенціал України. Економічна оцінка природно-ресурсного потенціалу. Ресурсозбереження як головний напрямок використання природно-ресурсного потенціалу. Трудові ресурси, їх структура та регіональні особливості. Сутність і види зайнятості населення.	1

	Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.	1
14.	Місце і спеціалізація регіонів в системі територіального поділу праці. Комплексний соціально-економічний розвиток територій в умовах ринкових відносин.	1
15.	Сучасне економічне районування України.	1
16.	Експортний потенціал України і можливості його реалізації на світовому ринку. Транзитний потенціал України і його значення в розвитку економіки держави.	1
	Разом	16

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не заплановані

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не заплановані

8. Самостійна робота

	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність регіональної економічної політики. Основні принципи, цілі та завдання регіональної економічної політики. Наукове обґрунтування регіонального розміщення продуктивних сил.	4
2.	Поняття, сутність та складові механізму реалізації державної регіональної економічної політики. Міжрегіональне і прикордонне співробітництво – інструменти реалізації регіональної економічної політики.	4
3.	Регіон у системі територіального поділу праці. Регіон як об'єкт дослідження регіональної економіки. Регіоналізація економіки.	4
4.	Основні закономірності розміщення продуктивних сил. Найважливіші принципи розміщення продуктивних сил.	4
5.	Економічне районування як науковий метод територіальної організації народного господарства. Наука про економічне районування.	4
6.	Проблеми та перспективи розвитку країн Східної (Центральної) Європи. Зв'язки країн-сусідів з Україною.	6
7.	Особливості розвитку країн Азійського регіону.	4
8.	Африка: характеристика країн, історія регіону.	4
9.	Суспільно-географічна характеристика США, Канади. Економіко-географічна характеристика країн Центральної Америки і Вест-Індії. Андські та Ла-Платські країни.	6
10	Суспільно-географічна характеристика Австралії та Океанії.	4
	Разом за змістовним модулем 1	44
11	Структура економіки, її сутність та поняття. Промисловість України і форми її територіальної організації.	6
12	Ресурсний потенціал України. Основні напрямки державної політики зайнятості працездатного населення. Безробіття, його суть та види.	6
13	Роль паливно-енергетичного, металургійного, машинобудівного комплексів в	4

	економіці України та їх структура. Значення агропромислового комплексу (АПК) в економіці України. Характеристика розвитку і розміщення окремих видів транспорту. Соціальна інфраструктура.	
14	Диференціація територій за рівнем розвитку продуктивних сил. Депресивні території.	4
15	Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку.	4
16	Економічна інтеграція. Економічні союзи. Форми зовнішньоекономічної діяльності. Зони спільного підприємництва. Зовнішньоекономічні зв'язки України.	4
	Разом за змістовним модулем 2	28
	Разом	72

9. Методи навчання

Лекції із застосуванням наочних засобів, презентації, самостійна робота, розрахункове домашнє завдання, практичні завдання, опрацювання нового матеріалу, самостійне опрацювання нового матеріалу, в т.ч. із застосуванням Інтернет-ресурсів.

10. Форми контролю і методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточне контрольне опитування, оцінювання семінарських доповідей та виконання індивідуальних завдань; підсумковий контроль – іспит. В обов'язковому порядку здійснюється облік відвідування студентами усіх видів занять.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість практичних завдань; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обгрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для підсумкового контролю

Змістовий модуль 1. «Теоретичні засади регіональної економіки з основами регіональної політики. Загальна економіко-географічна характеристика регіонів світу.

1. Охарактеризуйте об'єкт, предмет та завдання регіональної економіки як науки.
2. Поняття регіональної економіки та регіональної політики.
3. Регіональна економічна політика, її сутність та завдання.
4. Напрями регіональної політики.
5. Проблеми реалізації регіональної економічної політики.

6. Механізм реалізації регіональної економічної політики держави.
7. Основні принципи, що впливають на характер територіального розміщення галузей і підприємств.
8. Економічні закони і закономірності розміщення продуктивних сил.
9. Принципи розміщення продуктивних сил.
10. Фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.
11. В чому полягає суть закономірності глобалізації та регіоналізації розміщення і розвитку продуктивних сил?
12. За якими параметрами можна охарактеризувати територіальну структуру економіки?
13. Охарактеризуйте постійні та змінні чинники районоутворення.
14. Яким чином проводиться розмежування економічних регіонів.
15. Які показники можуть використовуватися для кількісного визначення рівня спеціалізації економічних районів?
16. Нові парадигми та концепції регіону.
17. Типологізація регіонів.
18. Поняття про територіальний поділ праці.
19. Територіальний поділ праці як основа формування економічних районів.
20. Дайте визначення поняттю територіальний поділ праці та охарактеризуйте різновиди територіального поділу праці.
21. Як співвідносяться між собою поняття «територія» та «регіон»?
22. За якими показниками та параметрами можна сформулювати макроекономічну характеристику регіону?
23. За якими критеріями здійснюється диференціація регіонів за рівнем розвитку продуктивних сил?
24. В чому вбачаються прояви диспропорцій в територіальній регіональній структурі?
25. Основні форми територіальної організації господарства.
26. Основи економічного районування. Нові сітки економічних районів.
27. Природно-ресурсний потенціал. Функції природного середовища.
28. Загальні проблеми охорони і раціонального використання природних ресурсів.
29. Поняття про людський капітал і трудовресурсний потенціал.
30. Демографічна ситуація і міграції в Україні. Демографічна криза.
31. Рівень життя населення. Чинники і наслідки зниження людського потенціалу.
32. Ринок праці та механізм його формування. Моделі ринку праці.
33. Демографічні передумови розміщення продуктивних сил.
34. Трудовресурсний потенціал.
35. Суспільно-географічна характеристика країн Західної Європи. Географічне положення. Політична карта регіону Західної Європи.
36. Етапи і рівень економічного і соціального розвитку. Інтеграційні процеси у Західній Європі.
37. Структура господарства. Природна і культурна спадщина Західної Європи.
38. Суспільно-географічна характеристика країн Північної Європи.
39. Суспільно-географічна характеристика країн Південної Європи.
40. Суспільно-географічна характеристика країн Східної і Центральної Європи.
41. Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Східної Європи.
42. Суспільно-географічна характеристика країн Східної і Центральної Азії.
43. Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Західної Азії.
44. Південна Азія. Загальна суспільно-географічна характеристика.
45. Південно-Східна Азія. Загальна суспільно-географічна характеристика.
46. Східна Азія. Загальна суспільно-географічна характеристика.
47. Загальні відомості про Англо-Американський регіон.
48. Загальні відомості про регіон Латинської Америки.
49. Загальні відомості про Ла-Платські країни.
50. Країни Центральної Америки: загальна суспільно-географічна характеристика.

51. Країни Вест-Індії: загальна суспільно-географічна характеристика.
52. Загальні відомості про Андські країни.
53. Загальні відомості про Африканські країни.
54. Країни Північної Африки: загальна суспільно-географічна характеристика.
55. Загальні відомості про країни Західної Африки.
56. Загальні відомості про країни Східної Африки.
57. Загальні відомості про країни Центральної Африки.
58. Загальні відомості про країни Південної Африки.
59. Історія відкриття, заселення й господарського освоєння Австралії. Природно-ресурсний та виробничий потенціал Австралії.
60. Проблеми і перспективи розвитку Австралії.
61. Історія відкриття, заселення, господарського освоєння та формування політичної карти Нової Зеландії та Океанії. Політико- й економіко-географічне положення Нової Зеландії та Океанії, їх оцінка.
62. Природно-ресурсний та виробничий потенціал Океанії. Проблеми і перспективи розвитку Нової Зеландії та Океанії.

Змістовий модуль 2. Економіка України як цілісна соціально-економічна система. Просторова організація продуктивних сил України.

1. Суть господарського комплексу. Народногосподарський комплекс України.
2. Трансформація господарського комплексу за ринкових умов.
3. Суть і класифікація міжгалузевих комплексів.
4. Паливно-енергетичний комплекс України.
5. Металургійний комплекс України.
6. Машинобудівний комплекс України.
7. Хіміко-лісовий комплекс України.
8. Будівельний комплекс України.
9. Комплекс галузей легкої промисловості України.
10. Агропромисловий комплекс України.
11. Рекреаційний комплекс України.
12. Економічна система регіону як основна ланка єдиного господарського комплексу.
13. Диференціація регіонів за рівнем розвитку продуктивних сил.
14. Основні проблеми та напрямки соціально-економічного розвитку регіонів.
15. Виробнича інфраструктура регіону.
16. Соціальна інфраструктура.
17. Сучасне економічне районування України.
18. Столичний економічний район.
19. Донецький економічний район.
20. Придніпровський економічний район.
21. Північно-Східний економічний район.
22. Північно-Західний економічний район.
23. Причорноморський економічний район.
24. Карпатський економічний район.
25. Подільський економічний район.
26. Центральний економічний район.
27. Соціально-економічна типологія країн.
28. Економічна інтеграція.
29. Економічні союзи.
30. Форми зовнішньоекономічної діяльності.
31. Зони спільного підприємництва.

32. Зовнішньоекономічні зв'язки України.

12. Розподіл балів, які отримують студенти**Критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів на практичних заняттях**

Поточний контроль									
Змістовий модуль №1									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Поточний контроль						Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль №2							
T11	T12	T13	T14	T15	T16	20	100
5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	дуже добре	
75-84	C	добре	
70-74	D	задовільно	
60-69	E	допустимо	
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

Робоча програма та силабус навчальної дисципліни; опорні конспекти лекцій; мультимедійні презентації; плани практичних занять; навчально-методичні матеріали та питання для поточного і підсумкового контролю; ілюстративні матеріали (карти, схеми, рисунки).

14. Рекомендована література**Основна**

1. Безуглий В. В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн : Навчальний посібник / В. В. Безуглий. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 704 с.

2. Безуглий В. В. Регіональна економічна і соціальна географія світу : Навчальний посібник / В. В. Безуглий, С. В. Козинець. – 2-ге вид., доп., перероб. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 688 с.
3. Голюков А. П. Регіональна економіка та природокористування: навч. посіб. / за ред. А.П. Голюкова. 2-ге вид. – Київ: ЦУЛ, 2011. – 352 с.
4. Дадашев Б. А., Гордієнко В. П., Обливанцов В. В. Регіональна економіка: структурно-логічний навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2014. – 202 с.
5. Де Блій Г., Муллер П., Шаблій О. І. Географія: Світи, регіони, концепти / Переклад з англ., за ред. і співучастю О. Шаблія. – К.: Либідь, 2004. – 740 с.
6. Економіка зарубіжних країн : Навчальний посібник для вузів / В. В. Ковалевський, Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, А. А. Наумчик; за ред. В. М. Осипова. – 3-тє вид., перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 543 с.
7. Ішук С. І., Гладкий О. В. Регіональна економіка: Теорія. Методи. Практика: підруч. – Київ: Знання, 2013. – 447 с.
8. Латинін М. А. Державна економічна політика регіонального розвитку: навчальний посібник / за заг. ред. д.держ.упр., проф. М. А. Латиніна, д.е.н, проф. В. Б. Родченка. – Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016. – 420 с.
9. Мартусенко І. В., Погрішук Б. В. Регіональна економіка: підруч. Для студентів ВНЗ. – Тернопіль: Крок, 2015. – 626 с.
10. Нікітіна М. Г. Світове господарство та міжнародні відносини: просторові аспекти розвитку: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 192 с.
11. Стадник О. Г. Світове господарство. Харків; Видав, гр. «Основа». 2004. – 112 с.
12. Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики. – Одеса: Астропринт, 2005. – 632 с.
13. Юрківський В. М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни : Підручник / В. М. Юрківський. – 2-ге вид. – К. : Либідь, 2001. – 416 с.

Додаткова

1. Атлас глобальних проблем світу. – К.: ДНВП «Картографія», 2009. – 144 с.
2. Дахно І. І. Світова економіка: навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2006. – 264 с.
3. Дубович І. Країнознавчий словник-довідник. – Львів: Вид-ий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002.
4. Економіка зарубіжних країн : Навчальний посібник для вузів / А. П. Голюков, О. Г. Дейнека, Л. О. Позднякова, П. О. Черномаз. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 463 с.
5. Економіка зарубіжних країн : Навчальний посібник для вузів / В. В. Ковалевський, Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, А. А. Наумчик; за ред. В. М. Осипова. – 3-тє вид., перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 543 с.
6. Завадських Г. М. Регіональна економіка: навч. посіб. – Херсон: ОЛДІПЛЮС, 2015. – 555 с.
7. Заячук М. Д., Чубрей О. С. Економічна та соціальна географія світу. Навчальний посібник. Чернівецький національний університет, Чернівці, 2009. – 200 с.
8. Збарський В. К. Регіональна економіка: навч. посіб. для студентів ВНЗ / за ред. В. К. Збарського і В. І. Мацибори. – Київ: Компрінт, 2014. – 362 с.
9. Манів З. О., Луцький І. М., Манів С. З. Регіональна економіка: навч. посіб. – Львів: Магнолія 2006, 2009. – 640 с.
10. Матвейчук Л. О. Регіональна економіка: навч.-метод. посіб. – Кам'янець-Подільський: Сисин Я. І.: Абетка, 2015. – 135 с.
11. Осадчий Є. І. Регіональна економіка: навч. посіб. – Сімферополь: Саки: Фенікс, 2011. – 320 с.
12. Пак Н. Т. Регіональна економіка: навч. посіб. – Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. – 325 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Наукова бібліотека ОНУ імені І. І. Мечникова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lib.onu.edu.ua/>
3. Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ognb.odessa.ua/>
4. Організація економічного співробітництва та розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.oecd.org>
5. Світова організація торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wto.org>
6. Світовий банк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.worldbank.org/en/home>
7. ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.un.org/en/>